

Persdienst

Ingrid Pira

Brialmontstraat 23, 1210 Brussel

tel (02) 219 19 19 fax (02) 223 10 90

e-mail pers@agalev.be

P E R S M E D E D E L I N G

Brussel, 24 juni 1997.

Politierapport-Huybrechts:**lokale overheid en justitie grote verliezers****Evaluatie van Agalev-senator Eddy Boutmans**

Het eindrapport van de Commissie voor een Efficiëntere Politiestructuur sluit de politiediscussie niet af. Het stelt een structuur voor, die belangrijke minpunten vertoont.

1. Het is te centralistisch

Hoewel er (zoals door de parlementaire onderzoekscommissie-Dutroux gevraagd) een lokaal politieniveau is staat dit grotendeels onder hiërarchisch gezag van de federale politie-overheid, wat bovendien wil zeggen: van één politiechef.

Bovendien wordt de bevoegdheid van de minister van binnenlandse zaken ten aanzien van de lokale politie aanzienlijk versterkt

Daardoor wordt bijzonder onduidelijk wat nu de bevoegdheid zal zijn van het lokale niveau (gemeentelijk of intergemeentelijk). In de praktijk zal dit heel beperkt zijn.

Nochtans is de mislukking van de gerechtelijke onderzoeken die de aanleiding waren tot de oprichting van de parlementaire enquêtecommissie niet het gevolg van teveel autonomie van de lokale politieoverheid. Ze was vooral het gevolg van slechte samenwerking tussen de recherche-eenheden van de rijkswacht en de gerechtelijke politie, en van slechte samenwerking van de verschillende politiediensten met parket en onderzoeksrechters.

De idee dat basispolitie in de eerste plaats een lokale bevoegdheid is komt te weinig uit de verf.

2. Justitie verweesd

Door te kiezen voor de integratie van recherche- en bestuurlijke opdrachten in één korps, ontnemt de commissie alvast aan het parket zijn zeggenschap over de eigen gerechtelijke politie, die immers wordt opgeheven.

Daar komt evenwel geen sterk gezag ten opzichte van de nieuwe politiestructuur voor in de plaats, want hoewel het parket "inspraak" krijgt, is die toch niet beslissend.

De justitiële overheid mag wel adviseren over de in te zetten middelen voor gerechtelijke opdrachten, maar zeg heeft ze daar niet over. De politiemiddelen moeten immers verdeeld worden over gerechtelijke en niet-gerechtelijke opdrachten, en dat gebeurt "na overleg", maar in laatste instantie is het vooral de minister van binnenlandse zaken die

daarover beslist.

Veel beslissingsmacht in concrete dossiers zal bovendien liggen bij de politieofficier - "coördinator van de gerechtelijke onderzoeken", die in feite zal bepalen welke middelen voor welk onderzoek kunnen worden aangewend. Die officier staat onder het hiërarchisch gezag van een niet-justitiële politiechef.

Van een tuchtbevoegdheid of een vorderingsrecht dat de Procureur des Konings zou hebben ten aanzien van de politie, is geen sprake.

In het algemeen geeft de nieuwe politiestructuur trouwens een verschuiving van macht naar de (ene) politie te zien. Hoewel de bestuurlijke overheden in principe het gezag over de politie uitoefenen, wordt daar eerder los mee omgesprongen.

Zo maakt de politiechef deel uit van de beleidsbepalende instanties - hij stelt een federaal politieplan voor, maar evalueert het ook zelf en hij gaat meespreken in het college van procureurs-generaal - en moet verwacht worden dat hij een haast even grote zelfstandigheid gaat ontwikkelen als nu het Rijkswachtcommando. Hoewel één chef beter te controleren is dan "een commando", blijft de grote verzelfstandiging toch bedenkelijk.

4. Concurrentiegevaar wordt niet uitgeschakeld.

Op gerechtelijk vlak blijven zowel de lokale politie als de "federale" rechercheopdrachten uitvoeren. De justitiële overheid kan immers "vrij beslissen" of ze de lokale, dan wel de federale politie wil belasten met een onderzoek (maar de officier-coördinator van de onderzoeken" geeft daar gevolg aan "binnen de gestelde prioriteiten en de mogelijkheden" (en dat zijn niet de prioriteiten die door justitie bepaald zijn).

Er dreigt dus: concurrentie tussen lokale en federale recherche, maar ook tussen de opdrachten van gerechtelijke en van bestuurlijke politie.

Dit was alleen te voorkomen door één researchedienst in te stellen en die aan de parketten te hechten.

5. Het enige correctiemiddel van de burger wordt in vraag gesteld

Wie door een misdrijf benadeeld is en vreest of constateert dat politie en gerecht er geen werk van maken, kan zich burgerlijke partij stellen. De commissie-Huybrechts ziet dit vooral als een doorbreking van het beleid, en wil het dus aanzienlijk bemoeilijken door "misbruiken" tegen te gaan: aan dergelijke onderzoeken zou niet veel werk worden besteed, en zowel de politiediensten als de onderzoeksrechters en de raadkamer moeten dit eensgezind zo regelen. Daarmee wordt voorbijgegaan aan de rol van de raadkamer, die juist moet nagaan of een onderzoek behoorlijk is gevoerd. De laatste toevlucht van de burger die zich benadeeld acht wordt uitgehold. Dit lijkt niet de juiste weg om de slachtoffers beter te beschermen. Verantwoord zou wel zijn om de onderzoeksrechter en de raadkamer de bevoegdheid toe te kennen om te oordelen over de ontvankelijkheid van de burgerlijke-partijstelling, wat zij nu niet hebben.

Eddy BOUTMANS,
Senator AGALEV

Reactie VGG tegen
Rapport Huybrechts

Burgemeesters vrezen voor uitholling controle op politie Rapport-Huybrechts krijgt tegenwind

(tijd) - De voorstellen voor een geïntegreerde politiestructuur van de commissie-Huybrechts krijgen steeds meer tegenwind. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) vreest dat er onvoldoende garanties zijn voor een 'democratische inbedding' van de nieuwe politiestructuur. Ze krijgt daarvoor steun vanuit wetenschappelijke hoek. In de rijkswacht zou dan weer verzet groeien tegen een 'opgedrongen' fusie van de BOB en de gerechtelijke politie.

VMSG-directeur Mark Suykens benadrukte tijdens een persconferentie dat zijn organisatie de voorstellen van de commissie-Huybrechts zeker niet de grond wil inboren. Ze worden 'over het algemeen positief' geëvalueerd. Tot die positieve elementen behoren het duidelijke onderscheid tussen de lokale en de federale component en de klaarheid die geschapen wordt over het opzet van de interpolitiezones.

Helaas is het rapport niet overal even duidelijk, zo zeiden Suykens en enkele mee aanzittende burgemeesters. 'Er worden vele pagina's besteed aan de structuur en de opdrachten van de federale component. Voor de 'bevolkingsgerichte' lokale politie, die toch goed is voor 80 tot 85 procent van het werk, heeft men veel minder aandacht. Men bewijst wel lippen-dienst aan het principe van de lokale autonomie, maar zegt nergens hoe dat kan ingevuld worden.' Het gevaar bestaat dat we daardoor toch in een 'hiërarchisch model' terechtkomen, waar de top van de federale politie probeert haar visie ook aan de basispolitie op te leggen.

Suykens: 'De basispolitiezorg moet onder de uitdrukkelijke bevoegdheid van de burgemeesters en de gemeenteraden vallen, niet

van de minister, een politiefchef of het comité P. Ook de samenwerking in zones moet gestuurd worden vanuit de gemeenten.' Klampen de gemeenten zich daarmee niet vast aan een verouderd concept van lokale autonomie? Nee, zo zeggen hun vertegenwoordigers in koor, want enkel op die manier kan een democratische controle op die basispolitiediensten gegarandeerd worden.

De VMSG-mensen menen voorts dat de door de commissie beoogde uniformisering van de statuten een pak meer zal kosten dan de schattingen van 1 tot 9,5 miljard per jaar die nu circuleren. De gemeenten, die nu al 42 miljard frank per jaar aan hun politie-korpsen besteden, willen niet opdraaien voor die rekening.

De burgemeesters wachten nu op een uitnodiging van de federale regering en de Kamer om bij het debat over de invulling van de hervorming betrokken te worden.

Kritiek

De gemeenten staan niet alleen met hun kritiek. In een interview met de krant De Morgen gaat de gezaghebbende criminoloog Cyrille Fijnaut (KUL) er heel wat zwaarder tegenaan. Ook Fijnaut vindt dat het lokale gezag in het

rapport stiefmoederlijk behandeld wordt. De onderdelen over de verhouding tussen het federale en het lokale niveau en de rol van de burgemeester zijn 'een vat vol tegenspraak'. Wat juist onder geïntegreerde structuur verstaan wordt, wordt al evenmin verduidelijkt. Voor de noodzakelijke sturing en controle geldt hetzelfde. Zijn conclusie: 'Dit wordt een kruisvat vol ellende. De regering zou zich nooit in het avontuur mogen storten om deze blauwdruk uit te voeren.'

Ondertussen woedt de politieoorlog voort. Het vakbondsfrent van de gerechtelijke politie pakte woensdag uit met een intern document van de rijkswacht. Dat document bevat een verslag van een op 23 mei gehouden vergadering waaraan korpschef De Ridder, enkele andere hogere officieren en een aantal Brusselse BOB'ers deelnamen. Uit het verslag moet blijken dat de rijkswacht niet langer wil weten van een geïntegreerde federale opsporingspolitie. Als die optie van een fusie van BOB en GP toch weerhouden wordt, zal de rijkswachttop proberen haar model er door te drukken en in elk geval aansturen op overgangsmaatregelen en op het behoud van de band met de basispolitie.

Minister van Binnenlandse Zaken Van de Lanotte werd gisteren in de Kamer over het verslag ondervraagd door Ecolo-volksvertegenwoordiger Viseur. De minister liet staatssecretaris Jan Peeters in zijn plaats antwoorden dat de nota enkel 'hypotheses' bevat en dat de rijkswacht de beslissingen van regering en parlement loyaal zal uitvoeren. IB

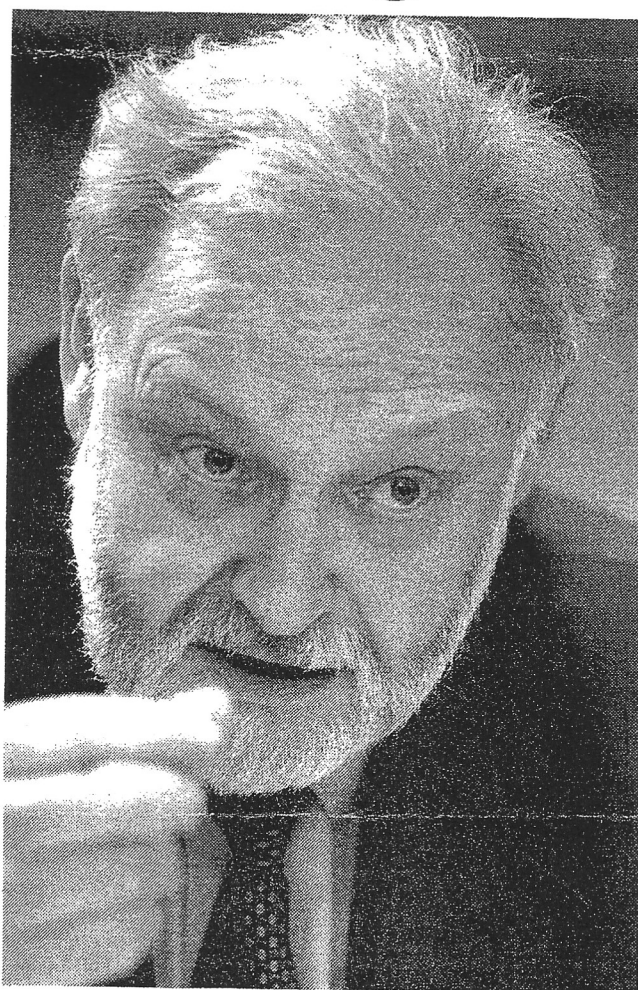
Commissievoorzitter Luc Huybrechts verdedigt rapport voor kamercommissie

'Efficiënte politiestructuur moet één leiding hebben'

(tijd) - Eén politiechef is noodzakelijk omdat alleen eenheid van leiding een efficiënt optreden kan waarborgen. En dat burgemeester en gemeenteraad minder zeggenschap krijgen over de lokale politie is een noodzakelijke implicatie van een geïntegreerde politiestructuur. Luc Huybrechts, voorzitter van de naar hem genoemde commissie van experts over de politiehervorming, was gisteren niet onder de indruk van de kritiek die kamerleden op zijn rapport formuleerden.

Een zelfmoordmissie noemde Luc Huybrechts, raadsheer bij het Hof van Cassatie, gisteren de opdracht die hij van de regering kreeg om met een commissie van 15 'experts' in minder dan twee maanden tijd een blauwdruk uit te werken voor de hervorming van het politiebestel. 'Ik was blijbaar de enige mossel die bereid werd gevonden om die commissie te leiden', verklaarde hij gisteren voor de kamercommissies voor Justitie en Binnenlandse Zaken, waar hij het rapport van zijn commissie kwam toelichten.

Dat er onjuistheden en kleine contradicties in het verslag te vinden zijn en dat er over bepaalde onderdelen nog vragen zijn, is volgens Huybrechts, gezien de omstandigheden, goed mogelijk. Maar de algemene structuur die wordt uitgetekend, is duidelijk. En op basis daarvan kan de regering principesbeslissingen over de politiehervorming nemen - dat was precies de bedoeling van het rapport. De geïntegreerde politiestructuur die de commissie voorstelt, is geen eenheidspolitie, zo beklemtoonde de magistraat nog eens. 'Het gaat erom dat de be-

Cassatiemagistraat Luc Huybrechts noemt de opdracht van zijn commissie van experts over de politiehervorming 'een zelfmoordmissie'.

(Foto: Patrick de Spiegelaere)

stuurlijke en de gerechtelijke politie in één korps worden ondergebracht, dat uit een lokale en een federale component bestaat.'

Huybrechts liet zich gisteren niet in de hoek drummen door de

commissieleden die vele kritische vragen op hem afvuurden. Het heftigst reageerde Huybrechts op de bemerkingen, vooral van PRL-zijde, dat de commissie duidelijk onder invloed zou hebben ge-

staan van de rijkswacht. 'Op één punt aanvaard ik geen enkel verwijt. De commissie heeft onafhankelijk gewerkt en onafhankelijk haar besluiten geformuleerd. Ik heb geen enkele druk ondervonden, niet van politici, niet van magistraten en niet van politiemensen', betoogde de raadsheer.

De kritiek van de kamerleden was vrij voorspelbaar: de meeste vragen gingen over de federale politiechef, de democratische controle en de lokale autonomie. Dat er aan het hoofd van de nieuwe politiestructuur één federale politiechef komt, is voor de commissie Huybrechts een absolute noodzaak. 'Er moet eenheid van leiding zijn', verdedigde Huybrechts de stelling. 'Er zijn problemen die onmiddellijk moeten worden opgelost, waar één korpschef een beslissing moet kunnen nemen'. Eén politiechef maakt volgens Huybrechts de externe democratische controle op het geïntegreerde korps gemakkelijker: er is dan tenminste absolute duidelijkheid over eindverantwoordelijkheden.

Dat burgemeester en gemeenteraad een deel van hun bevoegdheden over de lokale politie moeten inleveren, is volgens Huybrechts een 'noodzakelijke implicatie' van een geïntegreerde politiestructuur. Een volledige autonomie voor het lokale niveau zou 'gekheid' zijn. Lokale en federale politie moeten elkaar bijvoorbeeld kunnen opvorderen voor bepaalde acties. Vooral PSC en PRL willen dat de gemeentelijke politie alleen onder het gezag van de burgemeester valt. Gisteren formuleerden ze zelfs heel wat kritiek op een (inter)zonale politiewerking in de kleinste gemeenten.

Huybrechts drong er ten slotte op aan dat de regering snel beslissingen zou nemen, zodat de enorme onzekerheid die nu bij de politiediensten heerst, wordt weggenomen.

CA

Rechters en politie betogen tegen voorstellen commissie-Huybrechts

GVA 17/77

John De Wit

BRUSSEL - Het gemeenschappelijk vakbondsfrent van de magistratuur en de politiediensten wil op 16 september betogen. Het front is doos op de Commissie-Huybrechts (CH) die pleit voor een geïntegreerde politie onder leiding van één chef. "De CH schepet een 'super-gendarmerie' en vormt onze democratie om tot een politiestaat", zo heet het pathetisch. Het front vreest dat minister Vande Lanotte de hervorming van de commissie-Huybrechts nog in de zomer maanden wil doordrukken.

De voorstellen van de CH zijn volgens dit hoofdzakelijk Franstalige vakbondsfrent, "een gevaar voor de democratie". Nergens wordt de "geïntegreerde politie" gedefinieerd. De federale politiefchef kan op plaatselijk vlak ingrijpen en heeft te veel macht bij het vervolgingsbeleid. Binnenlandse Zaken krijgt meer macht over de politie dan justitie. Alle informatie wordt gecentraliseerd en dat is ook al gevaarlijk. De controle op de politie is te zwak geregeld, aldus het Front.

Omdat de evaluatie- en selectiecriteria voor de agenten federaal bepaald zullen worden en dat mag niet. De gemeenten moeten rekening houden met het federale beleid en dat gaat ook al te ver.

"De CH holt de gerechtelijke autonomie uit", zo heet het verder. Reden: de onderzoeksrechter kan zijn speurders niet kiezen en zijn personeel niet beheren. Het pakket kan geen opsporingsbeleid meer voeren omdat het afhankelijk wordt van de beschikbaarheid van de politie. "Het gerecht komt volledig onder voogdij". Het vakbondsfrent is niet te spreken over de afschaffing van het stakingsrecht zonder duidelijk alternatief en hekel de vergrote inzetbaarheid van de agenten. "Hun individuele handelwijze wordt te sterk beperkt", zo luidt het. Het gemeenschappelijk vakbondsfrent voelt meer voor de visie van de Senaat. Joëlle Milquet (PSC) wou absoluut niet raken aan de macht van de burgemeesters, die hun politiekorps alleen blijven beheren. Op federaal niveau komen er drie polities onder leiding van een (log) Federaal Comité voor de Politiediensten.